

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 20. november 2020
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Nanna Therkelsen
Sagsnr.: 2020-0037-0088
Dok.: 1716005

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 35 vedrørende forslag til lov om undersøgelse af visse forhold vedrørende Forsvarets Efterretningstjeneste (L 53), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 16. november 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 35 fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen vedrørende forslag til lov om undersøgelse af visse forhold vedrørende Forsvarets Efterretningstjeneste (L 53)

”Som det er blevet fremført i en række høringsvar, tilsidesættes grundlæggende principper om mundtlighed (§ 7) og bevisumiddelbarhed (§ 12) i lovforslaget med den mulige konsekvens, at de personer, hvis forhold undersøges, ikke vil blive sat i stand til at varetage deres interesser på betryggende vis - vil ministeren yde teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, der styrker principperne om mundtlighed (§ 7) og bevisumiddelbarhed (§ 12)?”

Svar:

1. Spørgsmålet er forstået således, at der ønskes teknisk bistand til ændringsforslag, der indebærer en øget grad af mundtlighed og bevisumiddelbarhed.

Anmodningen om teknisk bistand er i det følgende forstået som en anmodning om, at lovforslagets regler om kommissionens indkaldelse af vidner (§ 7) og om bisidderens rettigheder (§ 12) ændres, således at de i videst muligt omfang svarer til ordningen efter lov om undersøgelseskommissioner, jf. dog det subsidiære ændringsforslag til § 12 (ændringsforslag nr. 3).

2. De nævnte ændringsforslag vil kunne formuleres på følgende måde:

**”Ændringsforslag
til
lov om undersøgelse af visse forhold vedrørende
Forsvarets Efterretningstjeneste
(L 53)**

Af (...):

Til § 7

1) Paragraffen affattes således:

”§ 7. Enhver er efter anmodning fra undersøgelseskommissionen forpligtet til at afgive forklaring for kommissionen som vidne., jf. dog § 8.”

[Udeladelse af særlig begrænsning af undersøgelseskommissionens adgang til at afhøre vidner]

Til § 12

Principalt:

2) Paragraffen affattes således:

”§ 12. Bisidderen har ret til at overvære møderne i undersøgelseskommissionen.

Stk. 2. Bisidderen har ret til at gøre sig bekendt med det materiale, der indgår i undersøgelsen.

Stk. 3. Undersøgelseskommissionen kan give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med indholdet af det i stk. 2 nævnte materiale, hvis afgørende hensyn til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring eller tredjemand taler for det. Kommissionen kan under tilsvarende betingelser give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med, hvad der er foregået under møder i undersøgelseskommissionen.

Stk. 4. Bisidderen kan anmode undersøgelseskommissionen om at foranstalte bevisførelse.

Stk. 5. Bisidderen kan foretage uddybende afhøring af de personer, der har afgivet forklaring.”

[Ret for bisidderen til at overvære møderne i undersøgelseskommissionen m.v.]

Subsidiært:

3) I *stk. 1, 2. pkt.*, erstattes: ”afgørende” med: ”væsentlige”.

[Øget adgang for bisidderen til at overvære afhøringer af andre]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslag nr. 1 har til formål at ensrette lovforslaget til den ordning, der er fastlagt i lov om undersøgelseskommissioner.

Det foreslås således, at lovforslagets § 7 affattes i overensstemmelse med § 11 i lov om undersøgelseskommissioner, således at enhver efter anmodning fra undersøgelseskommissionen vil være forpligtet til at afgive forklaring for kommissionen som vidne, jf. dog lovforslagets § 8.

Det vil indebære, at den særlige begrænsning af undersøgelseskommissionens adgang til at afhøre vidner, jf. lovforslagets § 7, vil udgå.

Til nr. 2

Med *ændringsforslag nr. 2* foreslås det, at lovforslagets § 12 i det væsentlige affattes i overensstemmelse med § 22 i lov om undersøgelseskommissioner, idet det dog fastholdes, at bisidderen ikke vil have ret til en kopi af det materiale, der indgår i undersøgelsen, men til at gøre sig bekendt hermed.

Bisidderen vil herefter have ret til at overvære møderne i undersøgelseskommissionen, jf. det foreslåede stk. 1, ligesom bisidderen vil have ret til at gøre sig bekendt med det materiale, der indgår i undersøgelsen, jf. det foreslåede stk. 2.

Undersøgelseskommissionen kan give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med indholdet af det i stk. 2 nævnte materiale, hvis afgørende hensyn til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring eller tredjemand taler for det. Kommissionen kan under tilsvarende betingelser give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med, hvad der er foregået under møder i undersøgelseskommissionen, jf. det foreslåede stk. 3.

Det foreslås desuden i stk. 4, at bisidderen kan anmode undersøgelseskommissionen om at foranstalte bevisførelse, ligesom det i stk. 5 foreslås, at bisidderen kan foretage uddybende afhøring af de personer, der har afgivet forklaring.

Forslaget vil bl.a. indebære, at der ikke vil gælde en særlig begrænsning af bisidderens mulighed for at overvære afhøringer af andre personer end vedkommendes klient og til at gøre sig bekendt med materiale m.v.

Til nr. 3

Det følger af lovforslagets § 12, stk. 1, 2. pkt., at undersøgelseskommissionen kan give bisidderen adgang til at overvære afhøringer af andre end bisidderens egen klient, hvis afgørende hensyn til bisidderens mulighed for at varetage sin klients interesser taler for det.

Med *ændringsforslag nr. 3* foreslås det, at lovforslagets § 12, stk. 1, 2. pkt., ændres, således at undersøgelseskommissionen kan give bisidderen adgang

til at overvære afhøringer af andre, hvis væsentlige hensyn til bisidderens mulighed for at varetage sin klients interesser taler for det.

Det vil indebære, at det for undersøgelseskommissionens vurdering af, om bisidderen skal have adgang til at overvære afhøringer af andre end bisidderens egen klient, vil være afgørende, om væsentlige – i stedet for afgørende – hensyn til bisidderens mulighed for at varetage sin klients interesser taler for det.

Ændringsforslaget vil også have betydning for lovforslagets § 12, stk. 2, hvorefter bisidderen har ret til at gøre sig bekendt med udskrift af forklaringer afgivet af klienten samt forklaringer afgivet af andre i det omfang, bisidderen har haft adgang til at overvære disse efter § 12, stk. 1, 2. pkt., idet sidstnævnte bestemmelse foreslås ændret. Ændringsforslaget vil også i praksis kunne forøge bisidderens muligheder for at udøve sine rettigheder efter lovforslagets § 12, stk. 5, om uddybende afhøringer af andre vidner end den pågældendes klient.

3. Som det nærmere fremgår af min besvarelse af 16. november 2020 af spørgsmål nr. 1 til L 53, er det efter regeringens opfattelse nødvendigt, at der ved fastlæggelsen af rammerne for undersøgelseskommissionen og dens opgaver såvel som ved kommissionens gennemførelse og tilrettelæggelse af undersøgelsen foretages en afvejning mellem på den ene side hensynet til ikke at udbrede kendskabet til særligt sensitive oplysninger mere end strengt nødvendigt og på den anden side hensynet til at skabe klarhed over centrale spørgsmål i det undersøgte forløb, herunder med henblik på at drage læring heraf og skabe grundlag for at vurdere, om der foreligger forhold, der kan give anledning til at søge et ansvar gjort gældende, eller om der ikke er anledning hertil.

Det er regeringens opfattelse, at lovforslaget generelt er udtryk for en rigtig balancering af de nævnte hensyn. På den baggrund kan regeringen ikke støtte *ændringsforslag nr. 1-2*.

Regeringen anerkender dog ønsket om at styrke principperne om mundtlighed og bevisumiddelbarhed i den udstrækning, det kan forenes med en balancering af de ovennævnte hensyn, og det er vurderingen, at regeringen kan støtte *ændringsforslag nr. 3*, uden at hensynet til at beskytte de særligt sensitive oplysninger, der indgår i undersøgelsen, sættes over styr.

Det bemærkes endvidere for en ordens skyld, at lovforslaget efter Justitsministeriets opfattelse ikke er udtryk for en tilsidesættelse af grundlæggende principper om mundtlighed og bevisumiddelbarhed. For så vidt angår de indkomne høringsvar kan der i øvrigt henvises til Justitsministeriets kommenterede høringsoversigt vedrørende L 53 af 21. oktober 2020.